

! Studijų Savaitė susirenkant

Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitės, ruošiamos per pastaruosius 24 metus įvairiuose Vak. Europos kraštuose, tapo tradicija. Jos prasidėjo Vak. Vokietijoje, kur po karo, išemigravus masėms „Dievo paukšteliai“, dar liko pakankamai intelektualinių pajėgų tokioms studijoms suorganizuoti. Laikui bėgant, prie vyresniųjų pradėjo prisiglausti jaunesnioji inteligentų karta, ir Studijų Savaičių pobūdis palaipsniui pradėjo keistis. Likę nepasikeitę tik Savaitės vardas.

Kas vasarą kur nors Europoje suvažiuoja visi, kurie nori pasiklausyti idomių paskaitų ir padiskutuoti lietuviams rūpimus klausimus. Jei ankstesniais metais Studijų Savaitėse dalyvavo daugumoje vienos pažiūros lietuviai, tai ilgainiui ir tai pasikeitė: dabar suvažiuoja įvairių religinių įsitikinimų bei politinių pažiūrų žmonės, laisvos ir demokratinės Lietuvos šalininkai.

Šiuo metu Studijų Savaitė pirmą kartą ruošia D. Britanijoje, kur lietuvių išsivylia yra gerai susiorganizavusi, bet intelektualiai silpnėję už kitas Europos lietuvių kolonijas. Ee to, D. Britanijos lietuvių neįstengia prisitaiginti tautiškai susipratusių jaunosios kartos, kuri, atėjęs laikui, galėtų perimti gerai pradėtą kultūrinę veiklą, leisti knygas bei spauda, reikalingą visiems Europos lietuviams.

D. Britanijos lietuvių santykiai su kitų Vak. Europos kraštų liet. bendruomenėmis taip pat buvo tik pripuolami. D. Britanijos lietuvių labai negausiai dalyvavo kontinente ruošiamose Studijų Savaitėse, o iš kitos pusės ir Vak. Europos liet. bendruomenių atstovai neatvykdavo į D. Britanijos lietuvių suvažiavimus. Todėl net žymesnieji veikėjai pažinojo vienas kitą tik iš pavardžių, randamų spaudoje.

24-toji Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitė sudaro gerą progą lietuvių inteligentijai arčiau susipažinti, ir tuo būdu pradėti glaudesnę bendradarbiavimą. Tai turės prisidėti prie „Europos Lietuvių“, vienintelio Vak. Europos liet. savaitraščio tobulinimo ir populiarinimo kontinente kraštuose, kur jis dar mažai skaitomas. Tikimės, kad laikraštis po Studijų Savaitės susilauks didesnės skaitytojų ir bendradarbių tautos.

D. Britanijos lietuviams, kurie dalyvauja Studijų Savaitėje, paskaitų ciklas ir asmeniškas kontaktas su atvykusiais iš kitų kraštų, bus neabejotinai labai naudingas. Suvažiavimas sukels D. Britanijos lietuviuose didesnę entuziazmą tolesnei veiklai ir paskatins nutačęjančių jaunimą likti lietuviams, naudingais savo tautai.

Atvažiavusieji iš kitų kraštų, pamatys D. Britanijos lietuvių organizacinį susitvarkymą, ekonominį savistovumą, tarpusavio sugyvenimą, prisirišimą prie demokratinės santvarkos, ir pagaliau — pasiryžimą laisvės ir nepriklausomybės idėjas skiepyti savo tėvynėje.

Studijų Savaitė yra tautiškai-kultūrinis parengimas, neišvengiamai turintis ir politinį antspalvį. Paskaitose ir diskusijose bus kalbama apie dabartinę padėtį Lietuvoje ir apie perspektyvas ateityje. Ligšiol tokiuose diskusijose dalyvavo tik lietuviškosios išsivijos vyresni ar jaunesni atstovai. Šiais metais pirmą kartą Studijų Savaičių istorijoje čia dalyvaus ir naujai iš Lietuvos atvykę, ten išauklėti žmonės, turį galbūt kitokią pažiūrą. Jų įnašas į Studijų Savaitės darbus bus išsklaidytas su ypatingu dėmesiu, ir, kaip įprasta demokratiniuose kraštuose, protingai išdiskutuotas.

Tikimės, jog per diskusijas patirsime, kad visų lietuvių lūkesčiai, liečia mūsų tėvynės ateitį, yra vienodi. Ir tie, kurie gyvena kelis dešimtmečius Išeivijoje, ir anie, kurie liko Lietuvoje, linki savo tautai išlikti nesužalotai, atgauti nepriklausomybę ir įgyvendinti demokratinę santvarką.

Studijų Savaitės rengėjai linki visiems suvažiavusiems malonaus ir sėkmingo darbo, o taip pat galvaus poilsio prie žaliųjų Temzės krantų.

SATELITAI BENDRADARBIAUJA

Prancūzų erdvės satelitas „Signe-3“ buvo paleistas į erdvę sovietinių raketų pagalba Sovietų Sąjunga. Jo tikslas — tirti įvairių rūšių spindulius ir saulės radiaciją. Gautaisiais rezultatais nudosis abiejų kraštų mokslininkai.

KINIJA — SOVIETŲ SĄJUNGA

Pats totalitariškiausias kraštas pasauly, pasak prof. Luttwak, yra Kinija. Esą, Sovietų Sąjungos piliečiai gali daryti, ką tik nori, išskyrus labai ilgą sąrašą dalykų, kuriuos daryti jiems yra uždrausta. Kinijos gyventojai negali daryti nieko, išskyrus tai, ką valdžia įsako jiems daryti.

BERLYNO LAIKRAŠTIS APIE UZDRAUSTĄ PARODĄ VILNIUJE

Jau buvo rašyta apie Ruhro krašto pramonės parodą Sovietų Sąjungoje. Pirmiausia buvo suruošta Rostove. Ji sutraukė 100.000 lankytojų, išdalyta 25 tonos informacinės literatūros. Antroji paroda Donecke susilaukė 200.000 lankytojų. Žmonių eilės laukė prie įėjimo. Išdalyta 50 tonų informacinės medžiagos. Trečioji paroda kovo mėnesį turėjo būti Vilniuje, bet ji nebeįvyko.

Berlyno laikraštis „Der Tagesspiegel“ (liepos 6 d.) aprašinėdamas šias parodas nurodo, kad Sovietų valdžia pajutusi, jog Lietuvoje ryšium su paroda gali kilti neramumai ir net demonstracijos. Suminima katalikų ir disidentų veikla (peticija su 17.000 parašų). Tris dienas prieš atidarymą paroda buvo uždrausta. Ekspozitai ir 62 tonos informacinės medžiagos sukrauta į sandėlius. Vėliau norėta parodą perkelti į Novgorodą, bet iki šiol nieko nepadaryta.

B. RABBOTO PRANESIMAI

Iš Sovietų S-gos emigravęs žydų kilmės intelektualas Boris Rabbot „Washington Post“ dienraštyje paskelbė kontraversinį straipsnį apie Sovietų S-gos užsienio politiką. Pasak jį, JAV prezidento pasisakymai dėl žmogaus teisių gerokai sukrėtė sovietų tradicinį galvojimą. Jie pamatė, kad vadinamoji detentė neišvengiamai skverbiasi į vidaus gyvenimą, nešdama liberalizmo ir demokratizmo idėjas. Net tokie įtakingi asmenys, kaip detentės ekspertas G. Arbatovas esą įsitikinę, kad Vakarų įtaka Sovietuose pasidarė nebeišvengiamą.

Pagal B. Rabbotą, Sovietuose esančios net trys teorijos apie detentę ir jos politiką. Pirmoji teorija — Amerika norinti sukiršinti Sovietų S-gą su Kinija ar net privesti prie karo. Antroji — Amerika nori liberalizuoti sovietinę visuomenę ir tokiu būdu ją iš vidaus sunaikinti. Trečioji — jie nenori nieko daugiau, o tik tai apriboti ginklavimosi varžybas. Nors virš krašte imanti antroji teorija, bet L. Brežnevą, buvusį trečiosios teorijos šalininką, tikėdamas pasinaudoti Vakarų technologija ir prekyba, bet užsiterkdamas duris liberalinėms idėjomis. Jis klydęs.

Jei prezidentas Carteris nekeis savo agresyvios žmogaus teisių politikos, tai sovietams prisiėsis pasirinkti: visiškai atsisakyti detentės, arba priimti Carterio sąlygos ir sutikti su liberalizmo procesu. Pirmuoju atveju, esą, galis įvykti maištas pačiame Kremliuje. Greičiausia, kad iš viso niekas nepasikeis. Dabartinė padėtis liks iki tol, kol norom ar nenorom pasikeis Kremliaus vadovai.

Amerikos politiniai ekspertai B. Rabboto aiškinimus priima rezervuotai. Ypačiai atsargiai žiūrima į jo teigimą apie didelius ekonominius sunkumus krašto viduje, atsiradusius dėl perdėto ginklavimosi.

NETIKI PERMAINOMIS

Kontraversinis intelektualas, britų parlamento narys Enoch Powell paskelbė „The Times“ (birželio 21 d.) straipsnį, kuriame įrodinėja, kad bandymas pakeisti rusų (sovietų) elgesį su savais gyventojais yra ne tik beprasmiškas, bet dargi kenksmingas. Jo nuomone, tai būtų tas pats, kas atsisotjus prie Volgos kranto šaukti, kad šį upę pakeistų kryptį ir pradėtų tekėti į šiaurę...

E. Powell įrodinėja, kad rusai per amžius nesilaikė jokių susitarimų, kurie nebuvo naudingi jų valstybei. Lygiai taip pat per amžius Rusijos gyventojai priklausė valstybei ar net tam tikram valstybės rajonui, kurio jie neturėjo teisės laisva valia palikti. (Per daug naivu būtų galvoti, kad bet kuris kraštas laikytųsi jam nepriimtinių įsipareigojimų).

Rusai, esą, per amžius didžiavosi, didžiuojasi ir didžiavojo savo „motinos Rusijos“ garbe ir galybe. Kremlius ir jo aukštieji bokštai būvę ne turistų džiaugsmui, o pačių rusų pasididžiavimui pastatyti.

Savo rašinyje E. Powell, atrodo, neskliria Rusijos nuo Sovietų Sąjungos. Jis nė vienu žodžiu neužsimena, kad „motina Rusija“ šandien yra daugiatautė valstybė, kurioje rusai besudaro tik vos pusę gyventojų. Jis nenagrinėja klausimo, ar antroji gyventojų dalis, supanti Kremlį beveik iš visų pusių, atsidėdė lengvai savo tautinių inspiracijų ir persiims amžinosios „motinos Rusijos“ idėjomis.

RYKLYS IR SARDINĖ

Ispanijos komunistų vadas Santiago Carrillo, kurį sovietinė spauda smarkiai kritikavo už eurokomunizmo idėjos skleidimą, kalbėdamas per prancūzų televiziją pareiškė: „Negali būti lygybės tarp paties ramiausio ryklio ir sardinės. Mes vis dėlto tikime, kad ryklis yra tol geras, kol sardinė jo neužerzina.“ Taip kalbėdamas, jis turėjo galvoje Sovietų Sąjungos santykius su Rytų Europos kraštais.

Minėdamas eurokomunizmą, Carrillo aiškino, kad šios idėjos pradininkas buvęs Dubčekas, nors pats terminas tada dar nebuvo nukaltas. A. Dubčeką nurašinė Sovietų tankai, bet Ispanijos jie nepasiekia. O jeigu ir pasieksia, tai liaudis mokėsianti savo kraštą ginti.

„Kritika gali tik pagerinti socializmą. Reizmas, kuris veikia 60 metų, turėtų sudaryti kritikai sąlygas savo krašte. Komunistai turi pagerinti marksizmą. Visa eilė Lenino tezių šiandien nebegalioja, bet jis yra pakeitęs kai ką Markso moksle. Mes norime, kad komunizmas liautųsi buvęs bažnyčia. Jis toks nėra, ir jo ekskomunikacijos neturi reikšmės.“

S. Carrillo nedviprasmiškai pasisakė, kad jis nesąs nei išsigimėlis, nei išdavikas, nei priešsovietiškas, o tikrai geras marksistas, įsitikinęs, kad komunistinės valstybės neprivalo paklusti tarptautinei disciplinai.

Tuo tarpu Maskvoje paneigiama, kad esą nesusipratimų tarp Kremliaus ir Vakarų Europos komunistų partijų. Gandai apie koki nors skilimą esanti vakariečių propaganda, siekianti sukiršinti komunistus.

JIE SUNAIKINO UKRAINĄ

Ukrainiečių rašytojas ir filmų režisierius Geli Snegirevas atsisakė Sovietų S-gos pilietybės ir pasiuntė Aukšč. Tarybai savo pasą. Už tai jis buvo išmestas iš partijos ir neteko darbo.

Sovietų vyriausybė! adresuotame laiške jis rašo:

„Aš nenoriu būti pilietis valstybės, kuri sunaikino mano Ukrainos elitą ir didesnę ūkininkų bei inteligentų dalį, iškrėpė faktus ir melavo apie mūsų istoriją, apjuodino jos dabartį.“

Taip pat jis nenoris būti pilietis valstybės, kuri per 60 metų nualino krašto žemės ūkį.

„Tik vienas procentas ariamos žemės paskirti ūkininkams jų privačiam naudojimui, o 99% atiduota kolchozams ir sochozams. Tačiau tas vienas procentas pagamina trečdali visą krašto maisto produktą.“

Baigdamas laišką, Snegirevas nurodo, kad Sovietų konstitucijoje surašytos gyventojų laisvės ir liaudžiai suteiktoji valdžia yra tik pasakos ir melas.

„Melas yra paskelbti, kad nerusiškos tautos yra laisvos ir turi teisę išstoti iš Sovietų Sąjungos“.

Žinodamas, kad tokios rūšies pareiškimai yra laikomi priešvalstybine veikla, Snegirevas spėjo, koks likimas jo laukia: psichiatrinė ligoninė, kalėjimas ar „kelio avarija“?

MANO PRIESO PRIEŠAS...

Albanijos spauda pradėjo kritikuoti ne tik Sovietų Sąjungą, bet ir Kiniją. Daromos išvados, kad 16-ąsias metų Albanijos Kinijos draugystė artėja prie galo. Albanijai nepatinka Kinijos bandymai suartėti su JAV. Partijos laikraštis „Zeri i Popullit“ rašo, kad kiniečių priežodis „Mano priešo priešininkas yra mano draugas“, esąs neteisingas. Kapitalistinės ir komunistinės sistemos suartėjimas, esą, būtų sunkus smūgis revoliucijos idėjai.

Nepatinka albanams ir kinų teorija, kad vadinamasis Trečiasis pasaulis (neutraliosios valstybės) sudarančios bazę pasaulinei revoliucijai ir suteikiančios apsaugą nuo abiejų rūšių imperialistų. Tokia teorija ne tik ignoruojanti kapitalizmo-socializmo priešingybę, bet prieštaraujanti marksizmui ir padedanti milijonams prispaustųjų nusigręžti nuo revoliucijos. Kinijos pastangos suartėti su Trečiuoju pasauliu aiškiai rodo Jugoslavijos prezidento Tito pakvietimas į Pekiną.

Spėjiojama, kad šitokiai spaudos atakai galinti būti dar ir vidaus priežastis. Nors partijos vadas E. Hoxha praėjusiais metais stipriai išvalė savo partiją, bet vis dėlto ten esanti grupė žmonių, kurie norėtų pasekti Kinijos pavyzdžiu ir užmegzti geresnius santykius su Vakarais.

Ryšium su visa tuo lauktina, kad ir Kinijos-Sovietų Sąjungos santykiai turėtų vienaip ar kitaip pasikeisti.

Filmas apie darbo stovyklą

Žurnalas „Quick“ (Nr. 29, 7. 7. 1977 m.) paskelbė paveikslus ir aprašymą filmo, kokio iki šiol dar nėra buvę. Anot laikraščio „Kremlius nepagailėtų milijonų, kad tokio filmo nebūtų. Filmą gyvais paveikslais (30 minučių) vaizduoja žmonės ir įvykius kalėjimuose ir darbo stovyklose, kurias aprašė A. Solženicynas savo knygoje „Gulago salynas“.

Kai šis filmas buvo pirmą kartą parodytas Izraelyje ir kituose kraštuose, buvusieji kalėjimų ir darbo stovyklų gyventojai, kuriems pavyko išvykti iš Sovietų Sąjungos, šoko nuo kėdžių, šaukė ir verkė, nes ten pamatė savo dar tebekenčiančius draugus.

Filmo autorius yra Maskvoje gimęs Abroamas Šifrinas (53 m.), 1970 m. atvykęs į Izraelį ir čia tebegyvenąs. Jo tikslas buvęs patvirtinti Solženicyno žodžius paveikslais, nes vaizdai žymiai daugiau paveikia žmones ir sukelia didesnę įspūdį.

A. Šifriną nenoriai atsakinėjęs „Quick“ korespondento klausimus, kaip jis galėjęs tokiame filmui pagaminti medžiagą ir ją išgabenti iš Sovietų Sąjungos. Pasirodo, kad visos nuotraukos darbo stovyklose ir kalėjimuose buvusios padarytos specialiai išmugeliuotomis slaptomis kameromis. Tas kameras slapta panaudoję ne tik kaliniai, bet ir jiems palankūs KGB žmonės. Jos dar tebeveikiančios ten ir šiandien. Laikraštis pateikia toms kameroms nufotografuotus ne tik kalinius, bet ir KGB tarnautojus.

Savo darbą filmo autorius pradėjo dar 1948 metais. Įtartas šnipinėjimu, jis buvo nubaustas 25 metais. Būdamas stovykloje, neteko vienos kojos, kuri buvo per karą sužeista, o vėliau žaizda atsilaujo. Nors stovyklų vardai eiliniame žiūrovui nieko nesako, tačiau A. Šifriną padarė žemėlapi, vaizduojantį 690 stovyklų, nurodymas jose esančių kalinių skaičių.

Kalbėdamas apie savo pagamintą filmą, vaizduojantį vyrų ir moterų darbą stovyklose, autorius sako, kad tai esąs lyg

ir ketvirtasis A. Solženicyno raštų tomas. Jo nuomone, nei žodis, nei filmas negalys visiškai tiksliai atkurti to žiauraus gyvenimo, koks yra darbo stovyklose ir kalėjimuose.

KOMUNISTŲ VASAROS „UNIVERSITETAS“

Nuo 1968 m. Londone kasmet šaukiami vadinamieji marksistiniai „universitetai“ komunisto idėjomis ir politikai diskutuoti. Šiais metais tuose kursuose dalyvavo 1.000 studentų. Kalbėtojų tarpe buvo žinomas Vengrijos marksistas dr. Istvan Meszaros.

Iš viso buvo 40 paskaitų, pradedant marksizmo teorijomis, baigiant seksu. Vienas iš pagrindinių klausimų buvo britų komunistų pažiūros ir eurokomunizmas. Nors naujame komunistų manifeste projekte ir pasisakoma prieš kai kuriuos Sovietų S-gos veiksmus, bet apie eurokomunizmą kalbama atsargiai, kaip Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos partijose. Projekte aiškiai pasisakoma už Britanijos išstojimą iš Europos Bendruomenės.

Pažymėtina, kad šalia oficialiosios komunistų partijos yra susikūrusi kita organizacija (Europos komunistai), kuri aiškiai pasisako už britų komunistų glaudesnę bendradarbiavimą su Europa.

RUMUNAI UŽ EUROKOMUNIZMĄ

Rumunijos prezidentas Ceausescu viešai pareiškė, kad jis atmeta Sovietų Sąjungos komunistų partijos vadovybę. Kalbėdamas dideliame mitinge Bukarešte, jis pasakė: „Visiškai suprantama, kad vadovaujantis komunistų centras šiandien nebegali egzistuoti“. Kiekvienas kraštas privalys tvarkytis pagal savo sąlygas ir reikalavimus.

Tuo tarpu Sovietų spauda, pamačiusi Vakarų komunistų nepasitenkinimą dėl eurokomunizmo kritikos, sušvelnino savo toną. Dabar sakoma, kad tai buvęs tik asmeniškasis ginčas su Ispanijos komunistų partijos vadu Carrillo.

Septynios DIENOS

— Keturiasdešimt atominės energijos mokslininkų, dalyvavusių konferencijoje Maskvoje, pasiuntė užuojautos telegramą Lefortovo kalėjime sėdinčiam sovietų fizikui J. Orlovui.

— Prancūzijos vyriausybė pareiškė Sovietų ambasadoriui protestą dėl atsisakymo pratęsti vizas šešioms prancūzų mokslininkams, gyvenantiems Maskvoje.

— Vienas iš Sovietų literatūros kūrėjų, K. Fedin, sulaukęs 85 metų, pasimirė Maskvoje.

— Vieno Ispanijos bažnytkaimio burmistras, slėpdamasis nuo Franko valdžios, išgyveno savo namo rūsy nuo 1939 m. iki dabar.

— Geriausias restoranu Paryžiuje pripažintas La Tour d'Argent, atidarytas 1582 m., ir iki šiol suvartojęs 521.556 ančių.

— Liepos 17 d. Palmoje mirė garsus lenkų pianistas Witold Malcuzyński (62 m.), skaitomas vienas geriausių Šopeno veikalų interpretatorių.

— Nuo spalio 7 d. šešiolikos Europos kraštų patentų išdavimas sujungiamas į vieną įstaigą, kurios centras bus Muenchene.

— Pirmą kartą istorijoje Old Bailey teisme teisėjų kolegija, kurią sudarė vien tik moterys (iš viso 12), išteisino vyrą, apkaltintą už išprievartavimą.

— Belfaste (šiaur. Airija) policija suaro slapta lauko ligoninę, kurioje buvo gydomi teroristai ir daromos mažos operacijos.

— Hanoveryje rasta išmėtytos žmogaus kūno dalys. Policija reikalauja tirti.

— „Pravda“ paskelbė straipsnį, kuriame puolami fabrikai, gamina niekam nereikalingas ir netinkamas prekes, kai tuo tarpu krautuvėse trūksta būtinų dalykų.

— Europos Komisijos apklausinėjimo daviniais, 28% Europos gyventojų pasisakė, kad jų pajamos nepakankamos pragyvenimui, ir 8% save laiko visiškai neturtingais.

— Antikinėse varžytinėse Londone Koranas, išleistas 1282 m., parduotas už £62.000.

— Pietų Afrikos kareiviai pašovė prie sienos Angolos transporto lėktuvą. Dvylika žmonių esą užmušta.

— Centr. Azijoje įvyko smarkus žemės drebėjimas. Apie žmonių aukas nepranešama.

— V. Vokietijos kancleris Schmidt neberado savo 300 svarų vertės laikrodžio, kurį buvo nusipiręs spaudos konferencijos metu Amerikoje.

— Savo laiške senatoriui J. Stennes JAV prezidentas pareiškė, kad neutrono

bombos galėtų būti panaudotos prieš Varšuvos pakto kariuomenę, jeigu ji staiga pulktų Vakarų Europą.

— Britų Elektrifikacijos Tarybos tarnautojai paašikino, kad dėl skirtingų techninių įrengimų, visuotinis aptemdinimas, kaip įvyko New Yorke, Londone niekada neatsitiktų.

— Dingęs Yorkshiro angliakasių laikraščio redaktorius M. Jones atsirado Rytų Vokietijoje. Čia jis, kaip komunistas, pasiprašęs polit. pagėbėlio teisiu.

— Tiriant netoli Windscale atominės stoties auginamų vištų kiaušinius, rasta radioaktyvaus caesio elemento.

— Egipte planuojama įvesti griežtus musulmonų nuostatus, leidžiančius už vagystę nukirsti ranką arba smarkiai nuplakti.

— Jei konservatorių vadovė M. Thatcher gautų min. pirm. postą, ji būtų pirmoji pokarinė ministrė, asmeniškai nepažinojusi W. Churchillio.

— Disident Feinbergo pranešimu, Sovietų psichiatrinėse ligoninėse vartojami kaliniams palaužti vaistai ir žmonėms sektį mikrofonai įsivežami iš JAV.

— Somalijos marksistinė vyriausybė isakė išsikraustyti iki metų galo visiems Sovietų S-gos patarėjams, kurių ten buvo 6.000.

— Saudi Arabija pasižadėjo per ateinančius metus apmokėti visas Egipto perkamų ginklų sąskaitas.

— Tarptautinėse baletų varžybose Maskvoje vieną aukso medalį laimėjo Australijos ir tris Sovietų S-gos šokėjai. Dalyvavo 74 šokėjai iš 21 valstybės.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. Tel. 01-7272470 Registered as a newspaper at the Post Office.

Laidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Ake. Bendrovė.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Prenumeratos kaina metams 9.00 sv. pusel metų — 4.50 sv.; dolerio kraštuose — 19.50 dol. metams; Vokietijoje — DM 45.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidžia, nei redakcija nesima atsakomybės.

Vienoj skiltyje įdėto skelbimo kaina 2.00 sv. už colį. Didesnį skelbimą atitinkamai brangiau.

Su lietuviais pasaulyje

LILJA SUKYTĖ SKINA LAURUS

1977 metų Muencheno operos festivalis atidarytas Richardo Strauss'o mitologine opera „Dafnė“ (gr. daphne — lauro medis). Operą dirigavo Wolfgang Sawallisch, o pagrindinį vaidmenį atliko operos solistė, lietuvaitė Lilija Šukytė.

Vokiečių spauda tikrai nepagailėjo pagraikios ir laurų Lilijai, kuri šioje operoje, bebėgdama nuo Apolono meilės, turėjo būti paversta lauro medžiu, bet, anot „Abendzeitung“ (12. 7. 77), liko apsirengusi tik medžio šakelėmis.

Muencheno laikraščiai („Sueddeutsche Zeitung“, „Tageszeitung“, „Abendzeitung“) iškėlė į padanges Lilijos Šukytės vaidmenį, jos natūralų balsą, nepaprastai tikusį Dafnės vaidmeniui. Kartu dedamos jos nuotraukos, daugumoje kartu su partneriu, solistu Peter Schreier. Reikia būti dideliu operos mylėtoju ir vokiečių kalbos žinovu, kad galėtum tiksliai perteikti spaudos puikius įvertinimus, kurių nepagailėjo Lilijai Šukytei operos recenzentai.

Nereikia ir minėti, kad po tokio puikaus pasirodymo mūsų žymioji solistė gauna daugybę pasiūlymų, iš kurių gali pasirinkti, kas jai patinka.

Tame pačiame festivalyje L. Šukytė dar dainuoja „Idomeneo“ ir „Tito“ operose.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti steigia kasmetinę

EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO

PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO 1.000 dolerių premija skiriama **lietuviui jaunuoliui**, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu vadovavimu, ar **jaunimo vienietui** (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijutoino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir Šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d., ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlo raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami: EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464, USA.

KRONIKA NR. 27

JAV lietuvių spauda praneša, kad Vakarų pasiekė „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ Nr. 27. Jos vedamuoju išspausdintas redakcijos straipsnis „Nauji vėjai, ar nauja klasta?“

Jame redakcija konstatuoja religijos persekiojimo sušvelnėjimą pastaruoju metu. Esą, religinių reikalų tarybos atstovas P. Makarcovas 1977 m. sausio mėnesį perspėjo Lietuvos partiečius mandagiai elgtis su kunigais ir prisitarė apie valdžios politikos sušvelnėjimą. Spėjama, kad ryšium su tuo buvo leista 1977 m. sausio pabaigoje iškilmingai paminėti arkiv. Jurgio Matulaičio 50 metų mirties sukaktį Marijampolės šventovėje, kur pagrindines pamaldas laikė Kaišiadorių vysk. V. Sladkevičius, ištremtas iš savo vyskupijos. Daug kur, esą, kunigai atvira! moko vaikus katekizmo. Valdžia už tai baudžia tik pinigineis baudomis.

Panašų reiškinį esą ir daugiau, bet ar visa tai reiškia naujus vėjus? „LKB Kronikos“ redakcija, atsakydama į šį klausimą, plačiai išdėsto žinomus faktus ir išreiškia nuomonę, kad tai tik taktinis, laikinio pobūdžio manevras, laikytinas greičiau nauja klasta, o ne nauju vėju.

Šis manevras galys būti ilgalaikis, jeigu laisvasis pasaulis stipriau reikalauja Maskvą respektuoti žmogaus teises.

KNYGA APIE TAUT. DRABUZIUS

Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamosičiai prieš keletą metų gavo iš Kanados valdžios (per Lietuvių Bendruomenę) piniginę paramą parengti knygą apie tautinius lietuvių drabužius.

Pernai knygos rankraštis buvo užbaigtas ir įteiktas valdžios atstovams, dalyvaujant ir Lietuvos Bendruomenės valdybos nariams. Valdžios atstovai buvo susižavėję sukaupta gausia istorine bei informacine medžiaga ir pareiškė, kad yra galimybių gauti dalinę valdžios paramą tos knygos išleidimui.

Kanadoje paskelbtas specialus vajus knygos išleidimui paremti.

EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

1977 M. LIEPOS 31 RUGPIŪČIO 7 D.

KINGSWOOD HALL, COOPERS HILL LANE, EGHAM, SURREY, U.K.

PROGRAMA

Sekmadienis, liepos 31 d.	19.00	Vakariėnė. Susipažinimo vakaras.
Pirmadienis, rugpiūčio 1 d.	10.00	Studijų Savaitės atidarymas Dr. J. K. Ceginskas (München): „Dr. Jonas Basanavičius ir lietuvių tautinis atgimimas“
	16.00	Dr. A. Gerutis (Bern): „Lietuva kaip tarptautinės valstybių bendruomenės narys“
	20.00	Kun. Dr. S. Matulis, M.I.C. (Nottingham): „Lietuviai ateiviai D. Britanijoje“
	21.00	Pasilinksminimas
Antradienis, rugpiūčio 2 d.	10.00	Dr. A. Štromas (Eradford): Politinė sąmonė Lietuvoje ir atspindinčios joje krašto ateities vizijos“
	13.30 — 22.00	Ekskursija į Londoną (užsirašiusiems)
Trečiadienis, rugpiūčio 3 d.	10.00	Dir. V. Natkevičius, M.A. (Hüttenfeld): „Meilė M. Pečkauskaitės-Satrijos Raganos kūryboje“
	11.30	Prof. Dr. Vyt. Vasiliūnas (J.A.V.): „Žemės ir kitų planetų magnetosferos“
	13.30 — 22.00	Ekskursija į Windsorą, Oxfordą ir Lietuvių Sodybą“ (užsirašiusiems)
Ketvirtadienis, rugpiūčio 4 d.	10.00	Dr. J. Grinius (Boston): „Kur šiandien stovi lietuviškoji išeivijos bendruomenė, virtusi jubilatine?“
	15.30	A. Rubikas (Memmingen): „Darvino santykis su Apreiškimu“ (Šv. Raštas ir evoliucija)
	20.00	Literatūros vakaras, vad.R. Spalis. Dalyvauja: K. Barėnas, Ed. Cinzas, I. Joerg-Naudžiūnaitė, E. Juodvalkytė, R. Spalis, V. Slaitas ir T. Venclova. Koncertas: Nerija Linkevičiūtė (Chicago), Ričardas Daunoras (Stuttgart), akompanuoja Raminta Lampsaitytė (Berlin)
Penktadienis, rugpiūčio 5 d.	10.00	Tomas Venclova (California): „Disidentų sąjūdžio perspektyvos Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje“
	16.00	V. Bartusevičius, M.A.(Wittlich): „Jaunimo Kongreso tikslų beiškant“
	20.00	Tėvynės valandėlė: Los Angeles taut. šokių ansamblis, vad. O.Razutienė. Pasilinksminimas
Šeštadienis, rugpiūčio 6 d.	10.00	Dr. S. Kuzminskas (Nottingham): „Žvilgsnis į Lietuvos ateities problemas“
	15.30	Dr. J. Grinius (München) „Donžuanas ir meilė Oskaro Milašiaus kūryboje“
	17.30	Studijų Savaitės įvertinimas
	19.00	Pamaldos, laiko J. E. Vysk. A. Deksnys
	20.00	Atsisveikinimo vakariėnė. Pasilinksminimas Dainuoja estrados dainininkė Violeta Rakauskaitė.
Sekmadienis, rugpiūčio 7 d.	9.00	Pusryčiai, išsiskirstymas

Studijų Savaitės moderatorius: Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius

Rengimo komisija: Alina Grinienė, dr. A. Gerutis, M. Landas, V. Natkevičius ir A. Vilčinskas

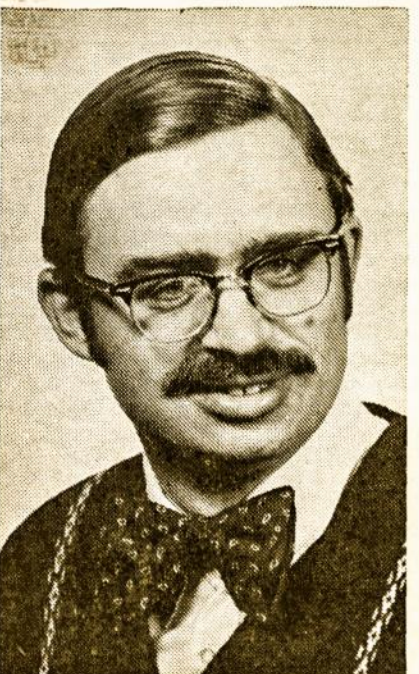
Londonas, 1977 m. birželis

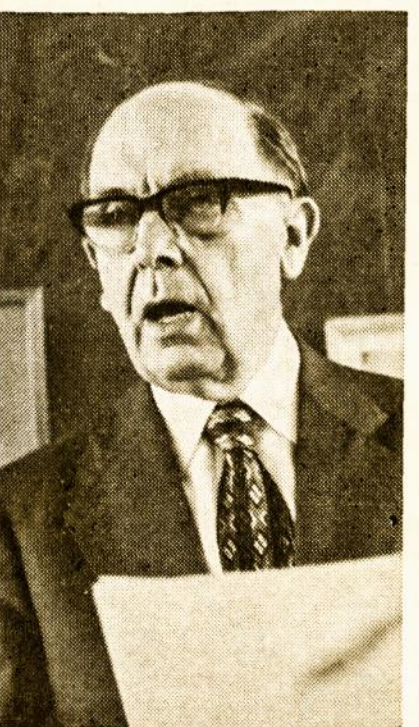
Dir. V. Natkevičius, M. A.

Dr. A. Gerutis

Prof. Dr. Vyt. Vasiliūnas

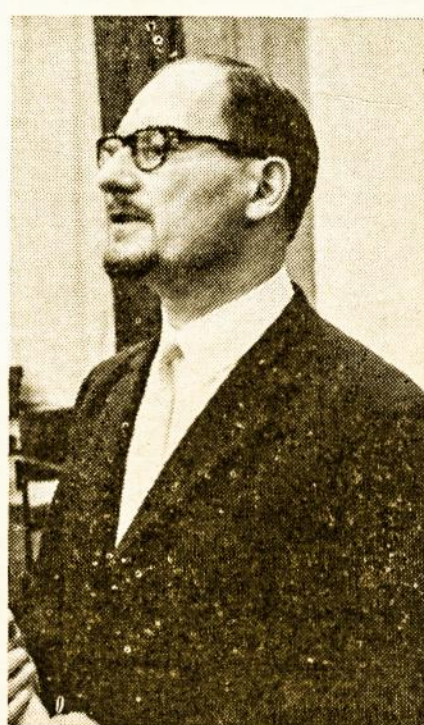

Dr. J. Grinius

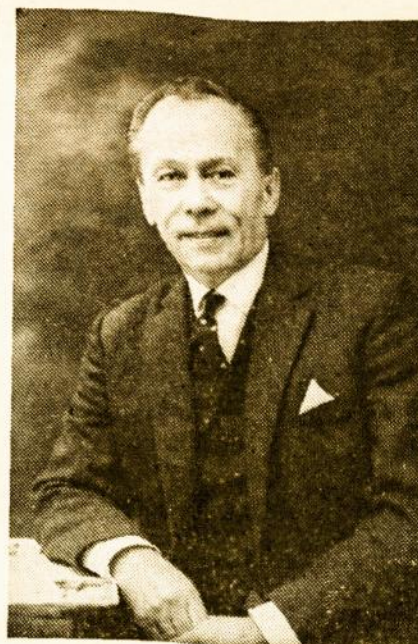
UŽSISAKYKITE IR DRAUGUS PARAGINKITE UŽSISAKYTI VIENINTELĮ LAISVOJE EUROPOJE LIETUVISKĄ SAVAITRAŠTĮ — „EUROPOS LIETUVI“

V. Bartusevičius, M. A.

Dr. J. K. Ceginskas

Dr. S. Kuzminskas

Dr. A. Štromas

Tomas Venclova

Kun. Dr. S. Matulis, M. I. C.

Dr. J. Grinius

Kaip stovyklavo Lietuvos skautai?

(ŽALIOJO PALAPINIŲ KAIMO DARBO DIENA)

Basanavičiaus šile A. Panemunėje 1938 m. vasarą įvyko II-ji Lietuvos Skautų Tautinė Stovykla. Tos stovyklos vieną darbo dieną „Lietuvos Aids“ (1938. 7. 16) aprašė A. Bunda. Čia tas aprašymas ir pateikiamas.

Kaip skautai savo stovykloje praleidžia darbo dieną? Tą patį, kaip ir stovyklos lankytojai stovyklą lanko tik nustatytomis valandomis, o ką prieš jas ir po jų veikia tos gausios stovyklos gyventojai, lyg ir uždara nuo žiūrovų akių. Tad pasikime jų darbo dieną.

Stovykloje, kaip ir visoje skautų organizacijoje, vyrauja tvarka, drausmė, susiklausymas. Drausmės sąvoka čia kitaip suprantama, nei mes ją suprantame, ar kaip ji suprantama kariuomenės vidaus gyvenime. Čia yra **skautiška drausmė**. Ji švelni, tėviška, o ir drausminti nėra ką, nes nėra nusikaltimų ir nusikaltėlių, nėra nedrausmingų. Į skautų eiles nepriimami tokie, kurie nevykdo skautinių pareigų, nesilaiko skautinės etikos ir dėsnių. O jei ir priimamas toks, kurio ir po ilgų bandymų bei mokymų negalima „žmogumi padaryti“, iš skautų tarpo šalinamas.

Savo tarpe skautai — sesės ir broliai, tad broliškai jie vienas kitą supranta ir klauso. Jaunesnysis į vyresnįjį žiūri kaip į savo globėją, auklėtoją, mokytoją.

Stovyklos darbo diena jau iš anksto numatyta, ji tvarkoma pagal laikrodį.

Rytas stovykloje

Tuo metu, kai dar miestas saldžiai miega, stovykloje prasideda darbo diena. Pirmieji stovyklos gyventojai savo palapines apleidžia apie 5 val. ryto. Tai ūkio dalies vedėjai, sandėlininkai ir kt. stovyklos maisto tiekimo pareigūnai. Tuojau po jų — rajonų maitinimo, dienos būdetojų skiltys. Jau nuo 5.30 val. iš sandėlių rajonams išduodami maisto produktai. Tuo metu ūkio sandėliuose turi darbo svarstyklės... Sandėlio „tarnautojai“ išduoda produktus pagal orderius, o juos gavę vi-
rėjai skuba į savo virtuves, kad spėtų savo daliniams paruošti pusryčius.

Visa ši porai tūkstančių žmonių maisto tiekimo procedūra atliekama greitai, vikriai, be jokių sutrikimų, ir iš šalies žiūrint atrodo, kad tą darbą dirba įgudę, seni kurios nors didžiulės įmonės tarnautojai.

Ką valgo žaliojo palapinių kaimo gyventojai? — ne kartą klausia ne viena motina ar tėvas, kurių sūnus už šimto ar poros šimtų kilometrų gyvena kažkokiam miške...

Stovyklos valgiaraštis, o taip pat ir virtuvės, rodo padorios valgyklos stalą. Pvz. kad ir šiandien, liepos 16 d., ant pusryčių stalo: arbata, kiaušiniai, sviestainiai, pietų — žirnių (piurė) sriuba, dešrelės, pieno šampanas, pavakarių — agurkai su grietine, ant vakarienės stalo — pieniška sriuba. Rodos, prie tokio stalo atsisėdus, „badu mirti“ netenka...

Laikrodžio rodyklei rodant pusiau šeš-

ta, pasigirsta skardus trimto garsas. Ryt signalą gal geriausiai pažįsta stovyklos gyventojai, ypač tie, kurie dar norėtų snūstelti. Tačiau vienu akimirksniu visa stovykla atgyja, kalbos, juokas. Bet tik trumpą valandėlę, nes visi tuojau imasi rytinės ruošos. Pradžioje rytinė mankšta (laisvi judesiai), po jų — žygis į Nemuną nusiprausti, pamirkti, kad ir šaltame iš ryto Nemuno vandenyje. Grįžę vėdina guolius, pusrūciauja, tvarko palapines ir aikštes ir baigiantis 8 val. ruošiasi kelti vėliavas.

Lygiai 8.40 val. nuaudėjusi pirmą trimto signalui, visi rikiuojasi savo stovyklų vėliavų aikštėse. Daromas rytinis patikrinimas. Pasigirdus antram signalui — pakeliamos vėliavos, giedamas tautos himnas.

Sustiprinę savo dvasią tautos himnu, pradeda darbą — užsiėmimus. O tų užsiėmimų kiekvienas dalinys turi aibes. Vieni ruošiasi įvairioms varžyboms, kiti laukia ir t. t. Deklamuoja, vaidina, sportuoja. Jaunesnieji skautai tvarko savo lėktuvų modelius, aitvarus, kiti vėl užimti įvairiais darbais. Visur, kur žvelgi, matai rimtai dirbančius, susikaupusius vaikų, paaugusių, jau subrendusių žmonių veidus, jų tarpe nemaža ir žilų galvų.

— Kuo būsi užaugęs? — klausiu mažą skautuką. O jis, užuot tiesiai atsakęs, akutėmis mirksėdamas ir rankute rodydamas į lėktuvo modelį, sako:

- Matote...
- Ne, dar nieko nematau.
- Matote... Aš būsiu lakūnas!
- O tu, mažytė? — klausiu kita.
- Jei jis jau lakūnu bus, aš pamėginu prasiimušti į priešlėktuvinės apsaugos kadro eiles, — ir kaip didelis, plačiai nusišypso...

Be abejo, kai juos palikau, jie lgai tarp savęs aptarė lėktuvo ir priešlėktuvinio pabūklų vaidmenis.

Vidurdienis stovykloje

11 val. užsiėmimai buvo baigti, prasidėjo laisvalaikis, stovyklos terminu tariant — vidurdienio ruošė. Vieni bėga į Nemuną pasimaudyti, paplaukyti, „padaryti niurką“ vandenyje, palenktyniauti plaukime, jei dar virėjai nespėjo pietų laiku išvirti, kiti pietauja, ilsisi, tvarko savo palapines, aikštes, stovyklas.

Vienas siuva savo palapinės iširusią siūlę, kitas eina krautuvėn pirkti atviručių ar skautiškių reikmenų, bėga paštan išsiųsti namiešiams ar draugams laiškių, pasikalbėti telefonu. Dvejetas tūkstančių žmonių, tad ir reikalų reikalėlių atsiranda nemažai. Kas jų neturi, puošia savo rajoną, stengiasi, kad jis būtų juo gražesnis ir jaukesnis, kad savęs prauktų kiekvieno užklystančio akis.

Kai kur tarp didžiulių lieknų pušų nusikamba bendra sutartinė:

Kaip gera ir linksma
visiems stovyklauti,
tik liūdna ir pikta,
kai puodus reik plauti...

Palapinių kaime valandos bėga šuoliškai, jog atrodo minutėmis. Jau ir 14 val. — vidurdienio ruošė baigta. Visi palapinių gyventojai įsivelka į savo išeigines

uniformas ir laukia svečių. Tuo metu iki pusiau devintos valandos vakaro šimtai žmonių iš Kauno ir apylinkių pasipila palapinių miesto „gatvėse“. Svečių lankymosi metu stovyklos gyventojai stengiasi kuo kas gali jiems padėti, pasitarnauti. Čia jų gyventojas ne tik besidominti, to ar kito klausiantį, painformuos, nurodys kur kreiptis, bet pats paįdės, pirštu parodys ir net padėkos už savo triušą nereikalaus.

— Kur čia stovyklos krautuvė? — klausia vienas.

— Meškinų take.

— Spaudos kioskas? — klausia kitas.

— Svečių kelio ir Vilniau alėjos kampe, — atsako mandagus ir žvalus skautas.

„Bet lankytojui neaišku, kur tos keistos, negirdėtos gatvės, į kurią pusę sukiti. Tuojau tas pats informatorius svečius palydi į pat vietą ir parodo, kad, va, čia tas Meškinų takas, o čia, štai, ir stovyklos krautuvė. Esi ištroškęs, tuoj nubėgs, atneš kibirą vandens — gerkite brangūs sveteliai! Tokie tai palapinių gyventojai. Nuoširdūs, malonūs, mandagūs.“

Vakaras stovykloje

17 val. visi valgo pavakarius, vėliau pusantros valandos vėl užsiėmimai ir po užsiėmimų — vakarinė ruošė.

Stovyklautojai vakarieniauja, pasirenčia palapines nakčiai ir pasirošia nuleisti vėliavas. Daromas vakarinis patikrinimas, priimami pranešimai. Pasigirdus antram trimto signalui, visa stovykla gieda tautos himną, jo metu nuleidžiamos vėliavos. Po vėliavų nuleidimo — laužas.

22.30 val. stovykloje tyla. Visi sulenda į savo palapines nakties poilsio, kad iš ryto, pailsėję, vėl pradėtų darbą. Tik stovyklos būdetojai budi pamainomis, saugoja visą stovyklos rajoną, sandėlius ir įstaigas ir kad niekas nakties rimties nedrumstų.

Jokių tarnų skautų stovykloje nėra. Jie patys viską atlieka be kieno nors pašalinės pagalbos.

Tokia II Tautinė Skautų Stovyklos darbo diena bendrais bruožais nusakius. Kaip matome, jos gyventojai laisvos valandos neturi, jie visą dieną triūsia, dirba. Iš stovyklos ribų stovyklautojas be savo tiesioginio viršininko leidimo kad ir trumpam laikui išeiti negali. Jei kuris nori ilgesniam laikui išeiti iš stovyklos, turi gauti stovyklos komendanto leidimą raštu.

Be bendrų mūsų aprašytų stovyklos dienos darbų, stovykla turi kiekvienai dienai ir atskirą smulkesnę programą. Ji paįvairinama iškydomis, eitynėmis, laužais, varžybomis ir kt.

PASAULIO LIETUVIŲ DIENA

Spaudoje skelbiama, kad 1978 m. birželio pabaigoje ir liepos mėn. pradžioje Toronto, Kanadoje, įvyks trys didieji, lietuviams reikšmingi renginiai: penktoji dainų šventė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas ir pasaulio lietuvių sportinės žaidynės.

ŠATRIJOS RAGANOS „SENAME DVARE“

1. Apysakos turinys

Visas kūrinio veiksmas sukasi apie du pagrindinius veikėjus — mamatę ir Irutę. Jos abi gyvena viduje sutelktu gyvenimu, o aplinka yra tartum fonas, išryškina jų dvasines ypatybes. Dėl to kūriniję veltui ieškotume kokios stiprios intrigos, o tuo pačiu ir tikra žodžio prasme suprasto siužeto. Geriau kalbant, kūrinio siužetą kaip tik ir sudaro šių dviejų efemerinių būtybių konfliktas su jas supančiu pasauliu, ta nedarna tarp jų vidaus, o taipgi idėinio pasaulio ir pilkos tikrovės.

Kūrinio foną sudaro „seno dvaro medinis rūmas“, mieguistas tvenkinys, sodas ir „mažas pussalėlis, į tvenkinį įsikūjęs, spirėjų žydinčių krūmų uždenktas, visas gėlėmis apibertas“. To dvaro siela yra mamatė su mažąja Irute. Nika, Jonelis, Liudvikas ir įvarūs svečiai — jau antraeiliai asmenys.

Mažoji Irutė mamatės perkeliama į svajingą idėjų pasaulį, ir šita vizija visą gyvenimą jos nepalieka: „Žinai, Irute, tas meilus kvapas tai rožių kalba. Ir ta savo kalba pasakoja jos apie tokias grožybes, kokių niekadus nėra mačiosios žmonių akys, apie tokius balsus, kokių niekadus nėra girdejusios žmonių ausys, ir apie tokią laimę, kokios niekadus nėra patyrusios žmonių širdys“.

Tolimesnis veiksmas, rodos, yra reikalingas tikrai tam, kad geriau išryškėtų mamatės arba Irutės vidaus pasaulis. Spūdžio ir Rimeikos byla parškina mamatės teisingumo ir tradicijų gerbimą (Liudvikas gi nesitiki „priversti chamą prie teisybės“); viešnage pas bobutę — Irutės (š dalies ir Nikos) veržimasis į svajonių pasaulį: „Jis jaunos našlaitės atsiminimų“ knyga sudaro mamatei progą papasakoti apie mirtį ir pomirtinį pasaulį (plg.:

„persiskirsime tik trumpai valandėlei“); ligonių lankymas parodo mamatės esminį bruožą — altruizmą ir filantropiją.

Ligi šiol galima buvo jausti mamatės veržimąsi į efimerines tolas. Tačiau greitai įsitikiname, kad tarp jos ir vyro Liudviko tyro kažin koks nedarnumas: mamatė mėgsta pianiną, muzikoje ieškodama atsako į daugybę sielos problemų: „Kodėl žmogaus sielos esmė yra ilgesys? Kodėl žmogus nutvėręs tai, ką buvo vijęsis, apsisilvęs sako: ne, tat ne tai! Kodėl žmogaus sieloje žydi gėlės, kurių kva-

J. Kuzmickis

pu niekas nesigėri? Kodėl viso ko galas yra mirtis?..“

Tuo tarpu Liudvikas muziką skaito laiko gailinimu, pažymėdamas, kad „pirmą pirmąsias žmogus privalo gerai eiti savo priedermes“. Šitas realisto, įmantraus ūkvedžio, ir idealistės, tikros gailingosios sesers, konfliktas tolydžio vis ryškėja. Ji truputį paryškina kunigėlio priekaištą Liudvikui („ponia Marija mums pasišvenčia, o tamsta ją taip kankini“), o dar akivaizdžiau išreiškia pati mamatė, po Jonavičiaus vizito Irutės užtikta sode: „Gal būsi laimingesnė, Irusia, ir turėsi sielą, kuri svajos drauge su tavim...“

Tą patį truputį vėliau patvirtina ir Liudvikas, norėdamas mamatę atitraukti nuo filantropinių darbų: „O tau maloniau svajoti kur nors vienai vaikščiojant... Tikrai, ne už ūkininko reikėjo tau ištėkti... O gal geriausiai visai ne“.

Tolimesni epizodai siužetui taipgi neteikia kokio stipresnio impulso: knygnešys Levanarda įgalina suprasti, kad dvaras pradeda lietuviškomis knygomis domėtis; apsilankymas Kalnėnuose supažindina su visa galerija bajoriškų palikuonių („dėdė Kazė, pana Zuzana, pana Pranciška, pana Veru-

LIETUVOJE

GAMOS MUZIEJUS KUPIŠKYJE

Uoginiuose (prie Kupiškio) Adomo Petrausko sodyboje įrengtas gamtos muziejus. Apie jį „Valst. laikr.“ šitaip rašo: „Po atviru dangumi ir klėty surinkta ir sumaniai išdėliota daugiau kaip 3 tūkstančiai etnografinių, archeologinių, gamtinių eksponatų. Ko tik čia nepamatsi! Pradedant senelių buitės reikmenimis, naudotais ūkio darbuose, namų ruošoje, ir baigiant mūsų laikų įrankiais.“

Diedai balanoms žibinti ir spingsulės troboj pašviesti, kabliai pančiams sukiti, prietaisai virvėms vytiti, senovės drabužiai ir apavas... Stebina kaimo savamokslė rankomis sutaisyta knatų vijimo mašina, kur pro medinius dantračius vienu metu sukasi penkių pakulinės sruogos, susivydamos į stiprią virvę. Toliau — sunkios, nuo metų suridijusios katongos grandinės, sargybinių kirviai, kardai, šalmai, ginklai.

Glosto akį ir žalumoję paskendęs sodas. Daugiau kaip 300 rūšių augalų šiame gamtos kampelyje. O kieme — daugybė įvairaus dydžio ir formos akmenų. Visi jie gražiai sustatyti, surikiuoti. Tarp jų didingai stovi juodas šimtamečio ažuolo stuobrys. Nerasi Uoginiuose valko, kuris nebūtų aplankęs juodojo milžino.“

KARIUOMENĖ IR RELIGIJA

„Tiesa“ (Nr. 153) išspausdino pulkininko Alfredo Sokolovo straipsnį apie Vokietijos ir NATO kariuomenės religinį auklėjimą. Jame aprašomi vokiečių ir NATO kariuomenės maldos žygiai į Altetingą ir kitas šventoves.

„Karinės ceremonijos su religine iškaba — taip maskuojama dvasios vergovė. Ne veltui „maldininkų žygiui“ paskirtos trys paros, neskaityti laiko, praleisto „šventoje vietoje“ ir kelio atgal. Bažnyčios ir bundesvero „maldininkai“ dar kartą įrodė, kad karinė-bažnytinė tarnyba yra veiksmingas įrankis, skiepijanti jauniems kareiviams antikomunistines idėjas. O tokie „maldininkų žygiai“, kuriuose dalyvauja 15-20 tūkstančių NATO šalių karių, jau tapo tradiciniais. Jie kasmet vyksta VFR, Italijoje, Prancūzijoje ir kitose šio agresyvaus bloko šalyse. Neseniai 1.200 bundesvero kareivių, vadovaujamų gynybos ministro G. Leberio, dalyvavo NATO „maldininkų žygyje“ į Romą.

Imperialistinių armijų kariškių ideologiniame ir psichologiniame paruošime religija ir bažnyčia vaidina ypatingą vaidmenį. JAV armijos generolas H. Griunteris yra pareiškęs, kad karinės galimybės nebus pakankamos, jei jos nebus „moralistiškai krikščioniškos cementuojamos“.

Taip rašo „Tiesoje“ A. Sokolovas.“

V. STARKAUS ANTRAS LAISKAS

Šių metų balandžio 26 d. „Tiesoje“ buvo išspausdintas buvusio Sidabravo — Dapšonių klebono Vytauto Starkaus laiškas, kuriame jis pranešė, kaip r kodėl nustojo tikėti, metė kunigystę.

Dabar (liepos 6 d.) toje pačioje vietoje

jis išspausdino antrą laišką — atsakymą visiems, kurie jį gyrė ar peikė už kunigystės metimą. Visą atsakymą galima suvesti į šitokią jo baigiamąją išsireiškimą:

„Taigi, atsakydamas tikėjimo ir kunigystės, neapsirikau. Aš lenkiuosi ne išgalvotam dievui, o žmogui! Žmogui, kuris kuria ne iliuzorinį pomirtinį rojų, o savo sugebėjimais, nuoširdžiu darbu puošia žemę, kuria šviesų, gražų gyvenimą čia žemėje.“

Būdinga, kad Dievas rašomas mažąja raide, o žmogus didžiąja.

Dabar V. Starkus sakosi dirbąs priešreliginėje „žinijos“ draugijoje, kuri labai atitinkanti jo gyvenimo planus.

SUIMTAS STUDENTAS

Leonas Paulavičius, Vilniaus universiteto studentas, buvo suimtas 1976 m. lapkričio 8 d. Jis yra nuteistas kalėti pusantų metų. Paulavičius buvo apkaltintas sovietų vėliavos sunaikinimu. Giminės bei pažįstamieji, turį daugiau informacijų, prašomi rašyti šiuo adresu: ELTA, 29 West 57 Street, New York, New York 10019. (ELTA)

APIE LIETUVOS LIEPAS

Po visą Lietuvą išsibraidžiojo liepos, sulaukusios gražaus amželio, tapusios gamtos retenybėmis. Euvosite žemaitijoje, Akmenės rajone, būtinai aplankykite Papilės miestelį. Papilė garsi ne tik unikalia Europoje atodanga, kur aptinkamos suakmenėjusios gyvūnų liekanos. Parke keroja žalioji kupeta — šešiolikakamienė liepa. Tai itin įdomus, valstybės saugomas gamtos paminklas. Manoma, kad, kuriant parką, čia į vieną lizdą buvo pasodinta keliolika liepačių. Šešioliaka iš jų ir šiandien auga, sudarydamos gražią liepų puokštę. Zemaičiai šią liepų gojelį vadina „šešioliaka brolių“.

Labai įdomi Margionių kaimo liepa Dzūkijoje. Iš vieno kelmo išsikerėjo keturi kamienai aukštyn stiebiai. Kiekvienas jų apie pusę metro storio. Ir apie 20 metrų aukščio. Iš kur žvelgsi į Margionis — pirmiausia pamatysi šią gražuolę, Lietuvio liepą vadinamą.

Lampėdžiuose už Kauno auga reto išvaizdomo liepa. Tai 23 m aukščio medis, kurio kamienas storesnis kaip pusantro metro. Dviejų metrų aukštyje liepa išsišakoja ir toliau žaliuoja penkioms viršūnėms. Tai irgi gamtos paminklas. Ir dar viena paminklinė liepa auga Kauno apylinkėse. Tai „Liepa motinėle“ Brazukų kaime prie kelio Višakio Rūda — Lekėčiai. Motinėle ji vadinama dėl savo amželio. Dendrologai mano, kad liepai 400-500 metų! Tokių senų liepų vargu ar kitur surasi. „Motinėlės“ skersmuo 2,23 metro. Liepos kiaurymėje gali tilpti 7 vyrai. Nors liepa sena ir su kiauryme (drevė sudarė nulūžus stambiai šakai), tačiau turi sveikų šakų ir kasmet gražiai žydi.

Nuo seno žmonės liepa gerbiama. Manoma, kad tai medžiui pavirtus mergaitė, milžino Ažuolo sesuo. Iš liepų plaušų prieš 5 tūkstančius metų buvo numegzti pirmieji pamario žvejų tinklai. Liepų plaušai mūsų proprosenelių gobė nuo lietaus ir vėjų, o žiedai nuo peršalimo gydy. Iš liepų kamų Dionyzas Poškos laikų baudiuoninkai pynė vyzas. O liepinukės iki šiol nepamainomas indas švežiam medui.

Skandinavių šalyse liepa šventas medis, tyrimo simbolis. Karštos, dešimt prakaity išvarandios suomių pirtys — saunos iš pušinių rąstų suręstos, o plautai — iš liepos padaryti. Kad svečias (o jį kadaise pagal vietos papročius šeimnininko dukra išmaudydavo) švelnų, taikų, nenuodėmingą liepos kvapą justų, dėkingai baltas moters rankas prisimintų. Kas pažaisdavo svetimgumo paprotį, paliesdavo pirtininkę — šeimnininko dukrą, tą suomiai nubausdavo žiauriai: akmuo po kaklu, ir į ežero dugną.

L. Grudzinskas (Valst. laikr.)

LATVIAI IR ESTAI JUNGIASI Į ŽYGI WASHINGTONE

Birželio 11 d. Detroite įvyko penktasis posėdis ryšium su Pabaltiečių žygiu už žmogaus teises ir antrasis, kuriame dalyvavo latvių bei estų atstovai. Latviai ir estai davė galutinį sutikimą pilnai įsijungti į demonstracijos Washingtono ruošą ir eiga.

Posėdyje žygio ruošos organizatyvinis komitetas pasiskirstė kai kuriose pareigose: Viktoras Nakas išrinktas testu pirminio pareigas, estas Raimund Tralla ir latvis Sigurds Rudzitis išrinkti vicepirmininkais. Kiti komiteto nariai: Rusnė Baltrušaitytė, Gintė Damuzytė, Saulius Jankauskas, Milda Kupcikevičiūtė, Jonas Marčišauskas, Uldis Šipols ir Gražina Vaškelytė.

Žygis įvyks Washingtone prie Lincolno paminklo rugsėjo 24 d. Tikimasi, kad dalyvaus pora tūkstančių pabaltiečių. Komitetas ruošia kvietimus prezidentui Carteriui, Aleksandrui Solženitsynui ir įvairiems kongresininkams. Vienas jaunas lietuvis ruošia plakatus, kurie bus paskleisti po š. Amerikos pabaltiečių kolonijas demonstracijai garsinti. Paruoštas memorandumas vietiniams demonstracijų komitetams, kuris apibūdina pastarųjų pareigas. Rasta žmonių Philadelphijoje, Chicagoje, Clevelande, Detroite ir Rochesterje, kurie pradėtų vietinių komitetų steigimą. (ELTA)

(bus daugiau)

Europos Lietuvių Kronika

AUKA TAUTOS FONDUI

Manchesterio Moterų Ratelis „Rūta“ per A. Podvoiskienę prisuntė Tautos Fondo auką — £10.00. Ačiū.

Tautos Fondo Atstovybė

SKAITYTOJAMS

Šis numeris yra priešpaskutinis prieš vasaros atostogas. Medžiagą paskutiniams priešatostoginiams numeriams, kuris išeis šio mėnesio gale, prašome siųsti kiek galima anksčiau, nes pavėluotai gautoji medžiaga ar žinios nebegalės būti prieš atostogas panaudota. Ypačiai prašoma nesiųsti su korespondencijomis iš skyrių ir organizacijų veiklos.

Redakcija

ATVYKO V. MAMAITIS

Lietuvių Namuose apsisistoję iš Elizabeth, N. J. atvykęs buvęs Londono lietuvių meniškojo gyvenimo vadovas, choro vedėjas, muzikas Vincas Mamaitis. Londoniškiam labai apgailestaujant, prieš 15 metų jis išvyko į Ameriką ir ten pasinėrė į dar didesnį muzikinio gyvenimo srutą.

Atsitiško, kad V. Mamaitis Londone atšventė savo vardines ir 70-ąjį gimtadienį (sprendžiant iš išvaizdos, galėtų būti 60-tas). Ta proga mielam suaktyvininkui linkime ilgiausią metų.

Pasisekėjęs pažįstamųjų tarpe Londone, V. Mamaitis vieną savaitę žada paliekti Sodyboje, kurią, gyvendamas Anglijoje, buvo labai pamėgęs.

Londone taip pat aplankė draugus ir pažįstamus Anglijoje mokslus baigęs, o dabar gyvenąs Los Angeles, inž. Vincas Aneliasukas.

STUDIJŲ SAVAITĖS PAMALDOS

Šeštadienį, rugpiūčio 6 d., Studijų Savaitės pabaigai iškilmingas pamaldas laikys J. E. Vysk. Antanas Deksnys, giedant Los Angeles liet. jaunimo chorui ir vargonais grojant prof. dr. Vyta. Vasilūnui. Pradžią 19 val.

Kartu su Studijų Savaitės dalyviais, suvažiuosiais iš viso pasaulio, pamaldose kviečiami dalyvauti ir Londono bei apylinkių lietuviai.

Pamaldos bus laikomos anglų R. K. bažnyčioje, 91, Harvest Rd., Englefield Green, Surrey. Artimiausia geležinkelio stotis — Egham. Traukinių važiuojama iš Waterloo stoties, ar autobusu (Green Line bus No. 718) nuo Victoria stoties iki Royal Holloway College. Automobilu važiuojama A30 keliu, nuo kurio ties College (prie šviesų) atsišakoja ir dešinė — Harvest Road.

NEBĖRA VIETŲ

Studijų Savaitės išnuomotame bendrabutyje visi kambariai jau užsakyti ir daugiausia kandidatų nepilima.

Gyvenantieji kitur, bet norintieji klausyti paskaitų bei dalyvauti pramogose, turį užsirašyti Studijų Savaitės Rengti komitete, užsimokant 6 svarus. Norintieji gauti informaciją, kreipiasi į komitetą Lietuvių Namuose, Londone.

Londonečiai, įsigiję įėjimo bilietus ir norį dalyvauti šeštadienį, rugpiūčio 6 d. vakarieneje, prašomi užsirašyti ligi liepos 29 d. telefonu 673-7330 (vakarais). Dėl vietų stokos, vakarienei gali užsirašyti tik turį įėjimo bilietus.

PARAMA STUDIJŲ SAVAITĖI

Studijuojančiam jaunimui remti fondui D. Eritanijoje auksio Bradfordo Vyčio klubas — 50 svarų.

Klubo pirm. J. Adomonis rašo: „Linkiu gero pasisekimo, organizuojant šį didelį darbą“.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame. Studijų Savaitės Rengti komitetas

LIETUVISKOS PAMALDOS

NOTTINGHAME — liepos 31 d., 11.15 val., Liet. Židinys.

NOTTINGHAME — rugpiūčio 7 d., 11.15 val., Liet. Židinys.

BRADFORDE — rugpiūčio 7 d., 12.30 val. HUDDERSFIELDE — rugpiūčio 14 d., 1 val. p. p.

BRADFORDE — rugpiūčio 21 d., 12.30 v. STOKE-ON-TRENT — rugpiūčio 7 d., 15 val., St. Wulstan's, Wolstanton.

NOTTINGHAME — rugpiūčio 14 d., 11.15 val., Liet. Židinys.

LEAMINGTON SPA — rugpiūčio 14 d., 14 val., St. Peter's, Dormer Place.

COVENTRYJE — rugpiūčio 14 d., 16 val., St. Elisabeth's.

NOTTINGHAME — rugpiūčio 15 d., Žolinėje, 20 val., Liet. Židinys.

NOTTINGHAME — rugpiūčio 21 d., 11.15 val., Liet. Židinys.

DERBYJE — rugpiūčio 21 d., 14 val., Bridge Gate.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

DBLS-gos Centro valdyba dėkoja E. Kijauskui iš Aylesbury ir K. Jankui iš Burnley už paramą Vasario 16 gimnazijai. Paaugoti pinigai bus perduoti dir. V. Natkevičiui Studijų Savaitės metu.

PATIKSLINIMAS

„E. Lietuvio“ Nr. 27 aprašant kun. dr. J. Sakevičiaus sukurto minėjimą, įsivėlė pora netikslumų, kurie čia atitaisomi. Kalbą angliškai pasakė ne J. Braizer, o GLC atstovas John Branagan, J. P.

Seimininkų sąrašą paminėta M. Velioniškienė. Turėjo būti M. Velioniškytė.

SUSITIKIMAS SU T. VENCLOVA

Tomas Venclova jau atvyko į Londoną. Nuo liepos 31 d. jis dalyvaus Studijų savaitėje, kur skaitys paskaitą.

Rugpiūčio 10 d., trečiadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namuose ruošiamas su T. Venclova susitikimas. Ta proga jis praneš apie lietuviškosios grupės Helsinkio akto nutarimų vykdymui sekti veiklą.

Londono ir apylinkės lietuviai kviečiami šiame susitikime dalyvauti.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Vailionis Vincas, sūnus Antano, gimęs 1922 m. Dementiškių km., buv. Seirijų vls., Alytus aps.

Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi pranešti „Europos Lietuvio“ redakcijai.

LONDONAS

PRIMIMAS BUCKINGHAMO RŪMUOSE

Liepos 21 d., drauge su kitais diplomatinio korpuso nariais, Lietuvos Atstovas V. Balickas ir Ponia dalyvavo J. D. Karalienės Elzbieta II priėmimo. Be diplomatinio korpuso priėmimo dalyvavo kabineto nariai, parlamento atstovai, etc.

KARALIENĖS APSILANKYMAS ŠIAURĖS-RYTŲ LONDONE

Liepos 6 dieną Sidabrino Jubilėjaus proga karalienė Elzbieta II ir princas Pilypas lankė vakarų ir šiaurės rytų Londoną.

Pusšimtis Londono įvairaus amžiaus lietuvių (moterys ir jaunimas su tautiniais rūbais) prie Lietuvių bažnyčios laukė pasveikinti karališkąją porą su dideliu plakatu, kurį padarė Justas Černis, jun. Plakato užrašas: „Londono lietuviai sveikina Jūsų Didenybę“ (angliškai). Lietuviškąją grupę karalienė sveikino pakeldama ranką, o princas Pilypas atsisėdęs apžvelgė lietuvius. Tur būt jis susižavėjo lietuvių tautiniais drabužiais.

ATVYKSTA SVEČIAS

Į Londoną iš Chicago liepos 27 d. savaitėi atvyksta čia pirmiau gyvenęs ir daug dirbęs „Vaidilos“ sambūryje Antanas Ragauskas.

Jam sutikti liepos 30 d., 7 val. vak. ruošiamas Soc. klube priėmimas.

Norintieji dalyvauti, iš anksto praneša klubo sekretoriui.

Rengėjai

R. NAMAJUSKA APSIVĖDĖ

Jaunas ir veiklus lietuvis Rimas Namajuska, prieš keletą metų emigravęs į N. Zelandiją, ten pastoviai apsigyveno ir sukurė šeimą su zelandiete Linda Waterman.

Rimo tėveliui Amerikoje pasimirus, visą lietuviškąją išsilaikėją jis gavo iš motinos Bronės Namajuskišienės. Namuose ir sekmadieninėje mokykloje išmoko gražiai lietuviškai kalbėti ir rašyti. Gyvendamas Londone, šoko tautinius šokus ir aktyviai dalyvavo jaunimo veikloje.

Dirbdamas Nidos spaustuvelyje, jis greitai išmoko linotipininko amato, kuriuo verčiasi ir N. Zelandijoje.

Nidos spaustuvelyje buvusieji bendradarbiai ir L. Namų tarnautojai linki jaunai šeimynai gražaus ir saulėto gyvenimo.

PAVERGTŲ TAUTŲ PAMALDOS LIETUVIŲ SVENTOVĖJE

Beveik visame pasaulyje liepos mėnesio viduryje yra švenčiama pavergtųjų tautų savaitė. Sekmadienį, liepos 17 d. 11 valandą lietuvių bažnyčioje minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias atliko kun. dr. J. Sakevičius, MIC. Savo pamoksle jis ryškino, kad Afrikoje mažos tautos gauna nepriklausomybės, o Europa skęsta rusiško imperializmo vergovėje. Pasaulio galūnė bijo vergovės vadams pasakyti, kad laikas išlaisvinti pavergtas tautas. Še to, prisiminė ir 44-tąsias Dariaus ir Girėno mirties metines. Pamaldose dalyvavo būrys JAV lietuvių ir Londono tautinių šokių „Lietuva“ jaunimas.

KUN. J. SAKĖVIČIUS Į ROMA

Liepos 17 dieną kun. dr. J. Sakevičius, MIC, išvyko Romon Anglijos Lietuvių Katalikų Bendrijos ir Marijonų reikalais, kur praleis apie porą savaitių.

LONDONO SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO NARIŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Liepos 10 d. klubo patalpose įvyko metinis narių susirinkimas, kurį atidarė klubo valdybos pirmininkas S. Kasparas. Susirinkimo pirmininku išrinktas V. Zdanavičius, sekretorium M. Smetienė.

Iš klubo valdybos pirmininko pranešimo paašškėjo, kad klubo patalpose per metus buvo 8 šokių vakarai ir laidotuvių užkandžiai. Iki šiol klubas leidžia savo nariams nemokamai naudoti patalpas savo šeimos pobūviams. Dabartinis metu viršutinė salė naujai dekoruojama. Bus įvestas naujas salės apšvietimas, praplečiama virtuvė. Visas remontas kaštuos apie 2.000 svarų.

Klubo kasininkas M. Balčiūnas pranešė apie klubo finansinį stovį. Pajamų turėta £10.038, o išlaidų — £8.402. Revizijos komisijos pirmininkas Juozas Šemeta patvirtino kasininko pranešimą. Visi pranešimai po trumpų diskusijų buvo priimti.

Valdybos pirmininkas S. Kasparas, vicepirmininkas Jonas Parulis ir kasininkas Mykolas Balčiūnas perrinkti be balsavimo. Revizijos komisijon išrinkti Juozas Šemeta ir Petras Pakalniškis. Klubo valdybą: M. Smetienė, Ignas Dailidė, M. Parulienė, Adolė Kriaučiūnienė, Kazys Efažys, Jonas Babilius, P. Mašalaitis, Juozas Sėdžikas.

Susirinkimo bėgamoose reikaluose plačiau buvo diskutuota Manchesterio LVS „Ramovės“ narių priėmimas Londone. Susirinkimo pabaigoje kun. J. Sakevičius padėkojo susirinkimo pirmininkui ir sekretorei už gerą, sklandų ir darbą susirinkimą.

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖS MINĖJIMAS CAXTON HALL

Liepos 19 dieną 7.30 val. gražioje Caxton salėje įvyko Pavergtųjų tautų savaitės minėjimas, kurį rengė British League For European Freedom, padedant The British League of Rights.

Prieš įeinant į salę, kažkas dailio laikraštį „Action“, kurį leidžia Union Movement. Iš jo turinio matyti, kad tai buvusių Mosley fašistų šalininkų leidinys. Dar buvo skleidžiami įvairūs propagandiniai lapeliai, pasisakę prieš Europos Ekonominę Bendruomenę. Tokia pat literatūra buvo platinama ir viduje.

Salę prisirinko vyresniojo amžiaus daugumoje etninių grupių žmonių, kurių dauguma buvo ukrainiečiai.

Dr. D. Martin atidarė minėjimą, pristatydamas paskaitininką R. Body, M. P. Tai jaunąs žmogus, gimęs 1927 metais, atstovaujantis konservatorių partijai. Jis turėjo kalbėti tema „The Dangers of Communism in Europe“. Tačiau atrodė, kad didesnį pavojų, negu komunizmas, pavergtos tautos sudaro Europos Ekonominę Bendruomenę ir Europos Seimas.

Po jo kalbos ir net kalbos metu buvo atšrogi paklausimų, nes susirinkime nebuvo jaučiama pavergtųjų tautų savaitės minėjimo.

Minėjimą priminė tiktai jaunos, tautiniai rūbais apsirengusios ukrainietės, rinkusios parašus po peticija gelbėti nu-teistiesiems po 12-15 metų kalėjimo ukrainiečiams Mykolui Rudenko ir Aleksui Tyky. Jos taip pat platino ukrainiečių pogrindžio spaudą.

Taiči vietoje pavergtųjų tautų savaitės minėjimo turėjome susirinkimą, kuriame buvo raginama, kad Anglija pasitrauktų iš Europos Ekonominės Bendruomenės, nedalyvautų Europos parlamento rinkimuose.

Laikas būtų apsižiūrėti, kad lietuviai, kurie vadovauja mūsų politiniams reikalams, apsispreštų, su kuo verta draugauti, ir su kuo ne. Įvairios organizacijos bando išnaudoti mus savo reikalams.

Londonas liko be Pavergtųjų Tautų Savaitės teisingo minėjimo, nes tie, kurie rengė tą minėjimą, atrodo, turėjo kitus, prieš Europos Bendruomenę nukreiptus, tikslus.

Išėinant iš salės girdėjosi išsireikšimai: „What a load of rubbish!“

Stasys Kasparas

BRADFORDAS

DIDYSIS SĄSKRYDIS

Didysis lietuvių — giminių ir bičiulių sąskrydis šiais metais, kaip buvo nutarta DELS-gos suvažiavime, rengiamas Bradforde rugpiūčio 13 d.

Sąskrydis įvyks didelėje ir gražioje Victoria Hall salėje, Shipley (2 mylios nuo Bradforde).

Sąskrydžio programoje koncertinė-mėninė dalis ir pasilinksminimas šokiais su visais kitais priedais.

Sąskrydžio pradžia 5.30 val. vak. Pabaiga 12 val.

Sąskrydis rengiamas anksčiau, nes vėliau negalima buvo gauti tinkamos salės.

Visi, vietovių vadovybės ir pavieniai asmenys, maloniai kviečiami pradėti ruošti tradiciniame sąskrydyje dalyvauti.

Rengėjai: DBLS skyrius ir Vyčio klubas

MALDOS UŽ PAVERGTĄS TAUTAS

Liepos 17 d., nors ir lietuviui krapno-jant, Bradforde anglikonų katedron sugūjo skaitlingas skaicius ukrainiečių, baltarusių, estų ir apie tuzinas lietuvių. Miesto savivaldybė atstovavo burmistro pavaduotojas su žmona ir kelių departamentų atstovai.

Pamaldas pradėjo katedros provostas Very Rev. Brandon Jackson, pasveikinęs miesto atstovus ir įvairių tautybių dalyvius. Priminęs Sov. Rusijos pavergtas tautas, pakvietė bendrai maldai.

Visiems drauge sugiedojus anglišką giesmę, ukrainiečių kunigas, kan. M. Matycazak, gimtąja kalba perskaitė šv. Rašto ištrauką ir sukalbėjo atitinkamas maldas. Po to ukrainiečių vyrų choras „Dib-rova“ giliai įsijautęs sugiedojo „Tėve mūsų“ giesmę. Lietuvių kapelionui kun. J. Kuzmickiui perskaicius šv. Jono Evangelijos ištrauką apie persekiojimus, būrelis lietuvių sugiedojo „Marija, Marija“ giesmę. Įdomiu rytieliu liturgijos koloritu persunktas giesmės sugiedojimo mažutis baltarusių chorėlis, vadovaujamas gražiabalsio kan. J. Ababurko. Pabaigoje latvių būrelis sugiedojė savo giesmę.

Very Rev. J. Jackson, katedros provostas, turiningame pamoksle pasidžiaugė gražiomis giesmėmis ir puikiai išryškino Laisvės idėją, kuriai kylanti grėsmė net šiame laisvajame krašte. Kaip tikėjimo laisvę varžoma Vengrijoje, jis žinąs iš ten kurį laiką gyvenusios sesers. Tikėjimas persekiojamas visur, kur siekia Sov. Rusijos galia. Paminėjęs Marksą, pasikėsini-us į moralines vertybes, ragino melsti Dievo pagalbos, nes didžiausia yra moralinė, dvasinė laisvė, apie kurią kalbėjo Jėzus Kristus. Šios laisvės idėja dega daugelio širdyse ir plinta net pavergtųjų tautų žmonėse.

Po pamokslu visi trys kunigai gimtąja kalba sukalbėjo maldas, kad tikros laisvės susilauktų ir jų tautos. Pamaldos buvo užbaigtos anglišką giesmę ir palaiminimu.

Lietui tebelijant, miesto gatvėmis pasipylė pavergtųjų tautų atstovų eiseną. Priešius prie žuvusių karių paminklo, buvo padėtas visų pavergtųjų tautų vainikas.

Malonu buvo stebėti, kaip miesto aikštėje šalia kitų plevėsavo Lietuvos vėliava, primenantį mūsų tautą ir jos kovas dėl laisvės. Labai gaila, kad vos tuzinas lietuvių šią ypatingą dieną reprezentavo savo kraštą. Ateityje turėtume labiau pasitempti ir prisidėti kur kas organizuotiau ir gausiau.

Tą patį sekmadienį šv. Onos bažnyčioje, dalyvaujant gražiam būreliui žmonių, kun. kapelionas aukėjo Mišias už prieš metus mirusio savo vyriausiojo brolio Zigmanto, o taipgi Tėvelių ir dviejų jauniausiųjų brolių Adolfo ir Marijono sielas.

Pamokslu metu prisiminęs glaudų šeimoms židinį, karo audrų išardytą, pasidžiaugė šeimos nariuose sutviskusiomis vertybėmis, tebeįgaivintomis iki šių laikų. Po šv. Mišijų, varg. I. T. Dickinson ir Pr. Dzidolikiu talkininkaujant, sugiedojo „Dėš irae“ giesmę.

Nulūdus kapais apsiklojusi Tėvynė!

Z. P.

Skautiškuoju keliu

JAUNIMAS JAU STOVYKLAUJA

Kai šis laikraštis pasieks skaitytojus, skautų-jaunimo stovykla jau bus prasi-dėjusi. Sodyba jau ir vėl bus atlietuvėjusi — jos miške skambės lietuviška daina ir juokas.

Šių metų jungtinė skautų ir lietuviškojo jaunimo stovykla yra nepaprasta. Ji apima visus: mažuosius ir šiek tiek vyresnius, kalbančius lietuviškai ir dar neišmokiusius, patyrusius stovyklų vilkus ir pirmą kartą miške nakvojančius. Jos tikslas — sulieti į vieną tautišką būrį lietuviškąjį jaunimą, supažindinti jį su garbinga krašto istorija, padėti pamilti, susidomėti tėvų kalba, papročiais ir tradicijomis.

Šiai stovyklai buvo ruošiamasi per iš-tisus metus, kurie, stovyklos organizatoriams pasiūlius, buvo pavadinti Anglijos lietuvių jaunimo metais. Stovyklos vadovai yra idėję į šį pasiruošimą daug darbo, širdies ir meilės. Tikėjime, kad jų trisras nenuėis veltui.

Linkėdami stovyklautojams gražių ir saulėtų dienų, tikėjime, kad jie ir šiais metais nepasitenkins vien tiktai prie laužo skaitomu „Taukuotu puodu“, bet su savo stovykliniais išgyvenimais ir išgy-tais išpūdiąs supažindins ir visus šio laikraščio skaitytojus.

Stovyklautojų aplankyti šiais metais į Sodybą atvyksta neįprastai didelis, beveik iš viso pasaulio suvažiuosusių Studijų Savaitės dalyvių būrys. Jau vien tai turės sukelti stovyklaujančio jaunimo entuziazmą ir norą šauniai pasirodyti. Tad iki pasimatymo, mielieji vadovai stovyklautojai, jūsų paskutiniąjame lauzė!

SVEIKINAME STUDIJŲ SAVAITĖS DALYVIUS

Sveikiname Studijų Savaitės dalyvius, susirinkusius iš Amerikos, Europos ir kitų žemynų į mūsų salą.

Linkime visiems, kad ši Studijų Savaitė būtų kiekvienam dalyviui maloni ir naudinga.

Kviečiame visas ir visus aplankyti mus skautų-jaunimo stovykloje Lietuvių Sodyboje ir pabūti nors trumpą laiką su mumis.

Čia, Anglijoje, mes nesame gausūs, tačiau gerbiamuosius svečius stengsimės priimti nuoširdžiai, pagal savo išgales. Laukiamo visų ir iš anksto dėkojame. Budime!

Skautų -Jaunimo stovyklos vadovybė

AUKOS SKAUTŲ-JAUNIMO STOVYKLAI

Didžiai mieli rėmėjai dr. K. G. Valteriai, prisijusdami gražią auką stovyklai, tarp kitko, rašo:

„Siūnciame Jums, vadovams, skautams bei šių metų stovyklautojams nuoširdžius lietuviškus linkėjimus. Šia pačia proga dėkojame skautų vadovybei bei „civilių“ vadovui inžinieriui Aleksandriui Vilčinskui (nepamirštame ir Rimanto Šovos) už pastangas ir idėją darbą organizuojant šią ypatingą stovyklą su lituanistine programa bei tautinių šokių ansambliu, koncertu.

Mums — tėvams malonu vaikus matyti tobulėjančius lietuviškose-skautiškose stovyklose.

Pridedame 20 svarų čekį.

Sėkmingos stovyklos!

Valteriai iš „VILTIES“

Mieliems p. p. Valteriams už paramą, gražius linkėjimus, mūsų pastangų ir darbo įvertinimą tariame nuoširdų skautišką ačiū!

Skautų-jaunimo stovyklos rengėjai

AUKA STOVYKLAI

Mūsų buvęs Rajono kapelionas ps. kun. Steponas Matulis, MIC, Lietuvių Židinio ir „Šaltinio“ vardu, skautų-jaunimo stovyklai prisuntė 15 svarų, linkėdamas, kad visi grįžtų stipresni krikščionys ir geresni lietuviai.

Gerbiamam kun. S. Matuliui visų stovyklautojų vardu skautiškai dėkojame ir tikimės pasimatyti stovykloje.

Skautų-Jaunimo Stovyklos Vadovybė

AUKOS SKAUTŲ-JAUNIMO STOVYKLAI

Nottinghamo ir apylinkės lietuviai per K. Eivainį prisuntė £100.00.

Aukotojai:

1. Nottinghamo Joninių pobūvio metu surinkta — £63.00.

2. Nottinghamo lietuvių organizacijų klubo parama — £30.00.

3. DBLS Nottinghamo skyrius — £7.00. Viso — £100.00.

Visiems skautų-jaunimo rėmėjams, Joninių pobūvio dalyviams ir skyriaus valdybai reiškiamo nuoširdžiausią skautišką padėką.

Skautų ir jaunimo stovyklos rengėjai

VOKIETIJA

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Kasmet suvažiuoja lietuvių evangelikų liuteronų kunigai, kurie dirba Vokietijoje, ir bažnyčios darbuotojai aptarti savo reikalus. Šių metų suvažiavimas įvyko liepos 2 ir 3 dienomis Bad Godesberge, Pabaltiečių Krikščionių Studentų Sąjungos Annabergo namuose. Dalyvavo kunigai: A. Keleris, Fr. Skėrys, R. Vymeris, V. Banžėrius, J. Gunga ir J. Urdze ir keli bažnyčios darbuotojai. Iš Chicago buvo atvykęs kun. A. Trakis su žmona. Kun. Trakis atstovavo Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčiai Išeivijoje nuo birželio 13 ligi 26 d. šeštame Pasaulio Liuteronų suvažiavime Daressalamo, Tanzanijoje.

Kun. A. Trakis iš Daressalamo